

No Rīgas
lihds
Riht-Usfijai
ar

Feniksa fabrikas wagoneem.

Garkalna Jekaba
zelojuma apraksts.

Walkā, 1899.

Sarakstītāja pārshāpņgāhdibā.

Rezervēti pd.
No Rigas lihds ◊ ◊

◊ ◊ Rīht-Asijii

ar

Ma

Feniksa fabrikas wagoneem. 277.

Garkalna Jekaba

zelojuma apraksts.

Moto: Waj pāsaul's wehtrs bīhdamees,
Gan rokas klehpī līlīsim?! —
Jo vīshwes wiłnōs zīhnotees,
Tik ween pee mehrķa tilīsim! — —

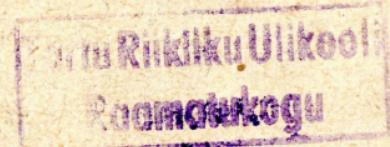

Rīga, 1899.

afstītaja pāschapgahdibā.

Дозволено цензурою. Рига, 5 мая 1899.

Est. A

22182

Valka, Skrastina grahmatu drukataiva.

I.

M o t o : Bes kreetna zihnnina
Naw laime gaidama. —

„Ne preefch skolas, bet preefch dsihwes mehs mahzamees!“ teiz kahds flawens prahneeks — Seneca. — No schuhpuuka lihds kapam ir jazihnas, jamahzas un jastaiga schai pafaulē ikkatrām zilwekam, kaugstam, ta semam, ikkatrām jamehgina preefch fewis eeguht faut kas dailsch, kas zehls, kas buhtu bijis wina pawadons un draugs us wifu muhschu. Bet wifu labu eeguht schai pafaulē, munus japahrwar dsihwes zihnnā dauds kahrdinataju un naidneelu, lai waretu brihwi un apsinigi, atskatu pilni staigat fawu dsihwes zelu. Weenam augstaais pafaules waldons nolehmis pawadit wifu muhschu us weetas fawā dsimtenē waj tehwijā un tur darbotees pehz dabas nolikumeem, otram atkal nolikts pehz mas dsihwes gadeem schi pafauli tahlaapmeklet un eepasihtees ar fweschū pusi, fweschām tautam, winu dsihwi, winu eeraschqm, winu ussfateem. Tadehk par laimigu newaram tikai ween dehwet to zilweku, kurfch peemiht fawu tehwu pagalmōs, kurfch peemiht tai weeta, kur mahmulina kahra wina schuhpuli — ari tas zilweks war justees laimigs, kuram augstaka wara nolehmuipt dotees tahla fweschumā, ari tas war atrast laimi aif tahlajeem kalneem un lejam, gan seemelōs, gan deenividōs, gan rihtōs, gan wakarōs, war nodotees zehlakām nahkotnes domam, nopeetnakeem usnehmumeem un ussfateem, noruhdit, isbau-djis wifadus gruhtumus un peedsihwojumus fawōs zelofchanas brihschōs, zeetaku fawu raksturu un isgaistnat fawus eepreefschejos aisspreedumus.

5. junija mehnefsha deenā 1898. gadā peezi wiħreefchi domu pilni dewas pa Peterburgas schofseju us preekfchu. Kà likas, tad winu prahti bija tà kà masleet aptumfchojufchees, jo lai gan winu foli bija deesgan ahtri, it kà kād winus fauktu kahds ahrkahrtigs gadijeees, tomehr wifa winu ahreene norahdija apnehmigu zelofchanas druhmigumu. Un schis skats teefcham neweenu nemaldinaja. Saule, kà jau wasarā mehdī buht, dedsinaja tà ap 24° R., un pa laikam, weens un otrs noflauzija ar mutautinu fweedrus no peeres, kamehr wini beidsot apstahjās lepnās Rigas wagonu fabrikas, Feniksa kantora preefkha. Waj wini bija kahdi jaunpeenahkuſchi strahdneeki — amatneeki, kas nahkuſchi darbu meklet fabrikā, kura, kà wifeem sinams, nodarbina dauds ſimtu lauschu. — Nebuht nè! Wini wifj jau strahdaja fħai jaunajā, bet tomehr flawenajā Feniksa fabrikā, iſkurſch fawā arodā.

Apstahjufchees un fweedrus noflauzijufchi, wini mehreneem fooleem eegahja fabrikas kantorī bes kaut kahdas leekas peeteikfchanas.

Genahzejus jau fagaidija fabrikas direktors, laipni atnemdams winu fweizinajeenus. Schis goda wihrs, buhdams jau labōs gadōs, raudſijās maigi fawām leelajām, filajām azim us faweeem amatnekeem, fabrikas darboneem un preefkihra iſkatram labu eefpaidu, tà kà preeks un lihgħmiba radas winu firdis. Lai gan d'siħwes weħtras bija balinajufħas weża fabrikas direktora matus jo firmiss, tomehr, neraugotees us fawu augsto kahrtu, wiħx ħums eenahkot nahza stingreem fooleem preti un teiza, u smesdams us ħums pahrbaudofħus f-kateenū: „Tà tad juhs gribat no manis uđoto darbu ar preeku eefahkt, nebehdadamees par gruhtibam, kas jums war rastees garajā zelā. Ta-deht pahrleekat wehl reiħ labi, waj gribat pawadit leelo wagonu fuhtijumu us Riht-Asijas Turkestanas provinzi, waj palift atpakał Rigā. Ja to gribat, tad atbildat, un Deewi tas Rungs lai juhs pawada garajā zelā!“

To teizis, wina wezais gihmis nosarka fehri-faldi un dascheem laimes wehlejumeem uš garà zela atstahja kantora telpas, eefahkdams atkal išpildit fawu deenas uſdewumu.

Wahrdu teikuschi mehs bijam wiſi peezi un kadehł tad wehl atratees? Kas usnemts, tas jaſwed galā. Zelfch, garſch zelfch mums stahweja preefſchā. Mäss brihdis bija janogaida kantori, eekam rafstwedis mums pafneedfa raksteenu, pret kuru mums pee kafes ismaffaja ikkatram zela naudu.

Rafeers, buhdams weikls zilweks, nodarbojās tfchalli, mums fakahrtodams naudu un wajadſigos papirus, kuri mums uš garà zela bija nepeezeefchami. Naudu mehs ifkatris fanehmām ſintpeezdefmit rublus — mehnefcha algu — un tad atstahjam kantori, taīs domās, Deews ſin, waj wehl kahdreis redſeſim fchās telpas. — —

Sahkumā ſirdis mums palika ta kā druhmas, bet dauds maſ atſpirdinajufchees tuwejā weefnizā, mehs tur pawadijam, farunadamees par garà zela wajadſibam, tos maſ brihſchus, kuri mums wehl atlifas; jo mahjā mums bija wiſi jaſagatawo uš aifbraukſchanu.

Pee weefnizas durivim iſſchikramees, katriſ dodamees uſ fawu puſi. Peepeschti fchikirſchanas fehras nogulās kā fmags flogs uſ manam fruhtim. Kadehł man bija ja-dodas tahkumā? Waj truhka darba un maiſes tepat Baltijā? Nē — zelofchanas gars bija mani pahrnehmis. Domās nogrimis es apgreesos apkahrt un raudſijos pehz faiveem beedreem: wini jau bija projam, un tagad ari man bija ihſtais laiks paahtrinat fawus foļus uſ mahjas puſi, kur mani, protams, jau fagaidijs daschi draugi un draudſenes.

Tee, dabujuschi ſinat par manu aifzelofchanu, bija fanahkuſchi no manis atwaditees. Laiks, mums omulgi tehrſedameem, aistezeja jo ahtri. Gaifma rihtōs jau ſwihda,

kad preezgais bars fchfhras. Deews ſin, mihi draugi, mihiſas draudſenes, waj wehl kahdreiſ tifſimees! ta flaneja manas eefchas. Warbuht pawadam pehdejo wakaru kopā, weenodami fawas ſirdis zeefchakā draudſibā, mihiſakā fatif-chana nahkamibā! —

Man ar faweeem diwi beedreem nahzās wehl fawſtarpigi daschas ſtundas pawadit, famehr beidsot nafts mahmulina ari mani fedſa faweeem fpahrneem un eemi-dſinaja faldā fnaudā. Maigi fapni lidinajās ap manām gara azim, ſtabhidami man preefchā wifadus tehlus par tahtajeem deenwideem, fwefchatni. It kā kahds mani rautu aif rokas — kā mehds teift, es pamodos no rihta, kad faulite faweeem gaifcheem, filtajeem stareem jau ap-fpihdeja ſirmo Rigu ar wifeem winas lozekleem. Gehri noſkatijos uſ ſeelpilſetas lauſchu darboſchanos, kura man drihſumā bija jaatſtahj. —

Viſi tee mihi draugi un draudſenes, kuri nahza no manis wakarā atwaditees, apfolijās mani fagaidit Dwinfkas wokſalā; jo man bija fawas zela fomas ar ormani janowed lihds ſtanziſai. Drihs wiſs bija wesumā noſahrtots.

Kadi, draugi un paſihſtami, kuri bija fanahkuſchi mani pawadit, fneedsa man it laipni fawas rokas preti un afaram azis teiza ardeewas, warbuht uſ nekadredſeſchanos. Lai nu gan no radeem un draugeem nahzās gruhti fchfkittees, tomehr ſirds aif fahpem man gribuja waj puſchu luſt, kad pehdejo reiſ fneedsu fawai ifredſetai laudawinai roku, un leelas afaras noriteja pār winas waigeem. Ari manas azis nepalika faufas. Ja, miheſtibas deeweete bija eejaguſees muhſu abu jauneeſchu ſirdis un — tikai ihſu laiku kopā, jau jaſchkirās. —

Jauneklu miheſtibas paradiſes dahrſs! Zik tu eſt jauks! Zik faldi fmarscho tawas roses! Tawas laſtigalas dſeed ilgoſchanos jauneeſchu karſtajās kruhtis, un neweena ſirds naw iſſlehgta iſ tawa miheſtibas dahrſa! — — —

Pehz kahdas zeturtdalas stundas muhsu rati apstahjās pee dīselsszela stanzijs, kur jau uš Dwinsku aisejofchais wilzeens fakahrtots muhs sagaidija. Ari mani beedri — brauzeji nelikās uš fewis wairs ilgi gaidit, wini bija drihs flaht, kur pee putofcha alus kaufa pawadijam pehdejos azumirklus, fchkirotees no Rīgas. Tagad nōpirkamees wiſi peezi bīletes lihds Petrowfkai pee Kaspījas juhras. Drihs ween atskaneja pīrmais swans, tad otris un pehdigi treſchais, kas muhs pafkubinaja fehstees futas kumelinā.

Skāli eefwelpa lokomotiwe, wilzeens fahfa kustetees, beidsamās ardeewas ar mutautineem no mums un pakalpalizejeem un mehs bijam zelā uš Riht-Asiju. Es stahweju pee wagonā loga un noskatijos druhmi klufajōs Daugawas wiļnōs, uš kureem daschu jaiku stundinu ar laiwi wiſinadamees blakus fawai lihgawinai biju pawadijis. Tur tagad palika muhsu dischupe pee ūrmās Rīgas, noslehpumaini tezedama fawā no Raditaja nolemtajā zelā un aiffuhtidama fawus uhdenus plafchajā juhrā.

Tā faktot, kaut kas lihdsigs gruhtsīrdibai mani pahrehma. Nogrimu dīslās domās. Pahrdomaju fawu garo zelu, kas man stahweja preefchā; jo tāhlu pafaule wehl nekad nebiju bijis, nedī ari biju kahdreis domajis aiszēlot tuhktostchām werstim tāhli projam. Laimiga bija man tagad pagahtnē, lai gan ari tehwijā dīshwodams biju baudijis deesgan gruhtu stundu. Zīk baiga man tagad nostahjās nahktne preefch manām gara azim! Bet projam, tikai projam ar Deewa palihgu! —

Wakars tuwojās pamasitīnām fawem tumfcheem naikts fegeem. Es ūskatijos wehl ilgi pa wagonā logu ahrā waſaras dabā, kuru ūdī ūtai ūtumis, zīk tāhli azs ween wareja redset. Nekas netrauzeja klufo, ūwinigo meeru, kā ūtai ween pa laikam lokomotiws ūwilpeens, padaridams ūzmanigus zelā-fargus, waj ari ūfascheerus uš kahdu tuwu stanziju.

Bihnotees ar fchahdām tahdām domam, laiks man nemanot aistezeja, kamehr beidsot lokomotiivēs fwilpeens darija muhs pafascheerūs usmanigus, ka weena stanzija nobraukta.

Mani beedri iškahpa no wagonā un eegahja bufetē atspirdīnatees, kamehr man bija japaleek pee muhsu mantam un tās ja-apfargā; jo, protams, brauzeju bija wifadu, kureem newareja ustizetees. Pehz brihtina lokomotiive eefwelpās un mehs brauzām atkal tahłak par kalneem un lejam, ariveenu tahłak no Rīgas un dīmtenes. Tā brauzot fafneedsām laimigi Dwinfsku, kur brokastis noturejufchi, ar to pafchu wilzeenu brauzām uš preefschu, lihds Orelai.

Laiks bija wifū augofchu deenu ķoti jauks. Saulite, laipni usfmaididama, īldija fatru pukiti zēlmalā. Debebs bija fkaidra, tikai fchur un tur parahdijās dašchi maši, tumfchi mahkonī, kuri, wehja dīhti, pasuda fkatitaju azim.

Tā brauzām pa Rīgas-Orlas dīsīszelu arweenu tahłak, nepeekufufchi raudsīdamees pa wagonā logu ahrā uš wifū apkahrtni. Kur tikai azis ušmet, wifur salfch. Lai masleet waretu atpuhstee, tad nolikos uš wagonā bēka uš ihfu atdufu, kamehr mani beedri, nomodā buhdami un farunadamees ar ziteem pafascheereem, omuligi pawadija fawu laiku. Zif ilgi biju dufejis, to ihsti newaru noteikt, jo lokomotiivēs fkałais fwilpeens mani pamodinaja un mehs bijām bes faut kahdeem eewehrojameem peedīhwojumeem fafneegufchi Orlas stanziju. Tur mums bija japahrfehschās vtrā wilzeenā, jo pehz puštundas tas nozahja semi trihzinadams uš Kurfku, tā weenmehr attahłodamees no Rīgas.

Tā pa Kurfkās-Harkowas dīsīszelu brauzot, palaidām garām Smołenfsku, — tur jau mums bija preefschā nonahļufchi kahdi 400 wagonu — un Witebsku, tuvodamees pafchai Kurfkai. Tajā wagonā, kurā tagad brauzām, atradās ari kahds lopu-kuptschis no Baltijas, kurfch muhs fatikdams un istaujajis muhsu zela mehrki, deesgan nobrihnijās par muhsu ušnehmumu, teikdams, ka ari winsch deesgan

īsbraukajis Deenwidus-Kreewiju us schahdām tahdām pufem. Tā tad mums nebija jagarlaikojas zēlā us Kurfsku. Vehz tschetru stundu brauzeena fafneedsām mineto pilsetu. Tagad mums bija dauds mās ja-atpuhfchas un ja-apmeklē īchi pilfeta. Tadehk panehmufchi ormani un atstahjufchi fawas zēla fomas stanzijs preefchneeka usglabafchanā, mehs nobrauzām us pilsetu, gribedami tur pawadit kahdas stundas.

Pilfeta atrodās romantiskā apwidū un atstahj katrai patihkamu eespaidu. Dauds fabriku nodarbina ūmiteem lau- īchu un apgahdā tos ar maiši. Ihpafchi peewilziga ir leela, jauka parka, kur, no faules stareem flahpstidamees, nogah- jām un tur koku pauehnī masleet atpuhtamees. Putnini fawām dseefmu ūkanām kā jau pilnā seedoni muhs apfwei- zinaja kā jaunpeenahkus weefus. Brihdi pastaigajufchi pa parku un tur ar ehdeeneem un dsehreeneem atspirdsina- jufchees, mehs greefamees atpakal us pilsetu, jo lihds nahkamā wilzeena ateefchanai mums wehl atlīkās laika kahdas trihs stundas. Lai nu gan wehl nebijām pafaules gabalu no Rigas, tomehr wifs jau parahdījās muhsu azim ūweefchadaks. Us tirgus laukuma nebija nomanama ta ro- ūba, kas Rigā us tā fauzamā „utu-tirgus.“ Protams, mantu jau nu bija daschdaschadu. Ari starp rebeneekeem atradām daschu labu Mojsus dehlu, kurfch tā dihwaini us mums nofkatijās, kad usrunajām winu Wahzu walodā, kuru wini dauds wahjaki saprot, nekā muhsu Israeliteefchi. Raugotees us tirgotawam, tad tur tikpat wifs nokahrtots, kā pee mums Rigā. Bet wišpatihkamāko eespaidu eedod Kreewu tehjnizas, kur jau pa laikam wifs spodri un uskopts.

Tā nostaigajām kahdas diwas stundas pa pilsetu un nepeezeefchamāko preefch tahlaikā zēla apgahdajufchi, pee- mehram tabaku, fataišjamees atpakal us stanziju. Weefniza, kurā bijām apmetufchees, nebija wifai dahrga, glihtām, ehrtām telpam un ar fawu ehrgeļu musiku. Tehrinu fa- malkajufchi un ar weefnizneeku usdsehrufchi „lihkopus“ us

atkal redsefchanos, panehmām ormani un brauzām atpakał us stanziyu, jo pirms faules noeefchanas mums jau atkal bija jadodās zelā. Lihds schim paldees Deewam, bijam pee pilnas wefelibas, lai nu gan mums daschreis „dundurs“ padarija weeglas, iſdseedejamas galwas fahpes. —

Tifko ar fawām zela fomam fasneedsām stanziyu, kad jau ar tuhlin atskaneja virmais swans; jo wilzeens, kā tas weenmehr mehds buht, jau stahweja fakahrtots uj Harkowu. Kā ziti pafascheeri, tā ari mehs ahtri noweetojam fawas mantas wagoni, kūrſch — tāpat gandrijs wiſi — bija pafascheeru pahrpluhsts. Tifko bijam us fehdekkleem eenehmufchi fawas weetas, kad jau ar tuhlin atskaneja trefchais swans un lokomotive pehz weza paraduma eefahka kusietees us preekfchu, fahkumā lehni, pehdigi weenmehr ahtraki. Tagad nu brauzām pa Kurſkas-Sewastopoles dſelſszelu projam uj Harkowu, atstahdidami ajs fewis kalmus un lejas, pilfetas un fahdschas un pa dałai ari leelos sahlu klajumus — stepes, kuras skatitaju azim parahdijas weenmehr wairak fawā dabigā salumā. Kur tik azis pametām zaun wagona logeem, tur ari Kreewu fahdschas fawā modernām eetaifem raudsijas mums preti, tamehr heidsot taklumā tifko wehl eeraudsijam faulē ſpihguljoſchos newifai garos tornus.

Laiks mums uj Harkowu brauzot, bija weenmehr jaufs, mainijas tā ap 32° pehz R., ari tadehł, kā wagoni bija loti pahrpildiſchées pafascheereem. Un taħlač un taħlač mehs brauzām bes kaut kahdeem kawekleem, lihds atfneedsam Taganrogas pilfetu pee Aſowas juhrs. Bet paldees Deewam, tur mums nebija nefahdu weltigu puhliku pahrkrawafchanas sūa, jo ar to pafchu wilzeenu mehs brauzām zauri uj Rostawu pee Donas. Kahdas defmit werstes gar Aſowas juhrmalu brauzot, mums nebija jagarlaikojs, noſkatotees juhrs mirdſoſchā lihmeni, uj kuras dauds kugu fchurp turp braukaja. Tā raugotees uj ſilſalganeem wilneem, uj kugu, kā ari lauſchu darbo-

ſchanos, uſ ſlaidrajam, augſtajam debesim, mani pahrnehma
it melankolifkas juhtas, pee wifa ſcha ſkata atgreeschotees
atpakaſ domas uſ Rigu, uſ dſimteni, pee wezakeem radeem,
draugeem un — ſeltainites.

Katram no maneem draugeem bija nogulufees ipafcha
gruhtſrdiba uſ ſirds, kamehr beidsot lokomotives ſkalaſ
ſwilpeens muhs pamodinaja no dſilas fantasijas. Dſelſſ-
zela lepnä ſtanzija bija faſneegta. Mumis bija jaſkahpj
un janogaida zits wilzeens, kurſch pehz kahdām ſtundam
mehdſ noeet. Tamdehſ mehs beedri nodomajam pilſetu
apmeſlet un to dauds maſ apfklatit. —

II.

Rostawas pilſeta atrodas pee Don-upes, puſlihdſ
augſtā kalmā, loti romantifka weetā, ta ka no reerumeem
raugotees, upe, noſlehpumaini tezedama, eegahſchās Aſowas-
juhrā. Ari té jaukais parks peefchfir pilſetai patihkamu
eefpaidu. Tadehſ nogahjām uſ tureeni un nolikām
tahtak zelot tikai ar naſts wilzeenu. Koku pawehnī at-
puhtufchees un noſkatiſamees uſ Donas weiklajeem laiwi-
neekeem, kuri ihredami apdseed fawas jaukas deenwidus
tehwijas kalmus un lejas, fahdſchas, ganampulkus, waronus
un warones u. t. t., dewamees atpakaſ uſ pilſetu. Scho
to preekſch tahtaka zela apgahdajufchi, nobrauzām uſ ſtanziju,
kur drihſ ween peenahza wilzeens, kas pehz maſa brihſcha
aifripoja uſ Wladikaukaſu.

Naſts fawem tumſcheem fpahrneem fedja wifu
radibu. Bijam nogurufchi, tadehſ atlaidamees uſ bēkeem
un padewamees, nododami fawas zela fomas konduktora
apfardſibā un usraudſibā, uſ kahdām ſtundam meega mah-
mulinai. Kad pamodamees, tad faulite it laipni eefpih-
deja pa wagonu logeem eelfchā, it ka muhs apfweizinadama.
Kad peegahju pee loga, tad manam azim parahbijas jauks

ſkats — romantifka dabas aina, ko muhſcham neaiſmirſſchu. Tumſchās nahts ehnas bija ſuduſchas. Saulite gaſchi apſpihdeja ſiepi un augſtās Kaukajijas kalinu rindas, kuru wirſotnes apklahtas ar muhſchigu fneegu un ledu, kamehr apakſchā, jaukajās eeļejās, aug un ſaļo wiħna koki. Sah-lainās ſtepeš ganās dauds ſirgu un zitu kufonu. — Swaiga rihta wehſmina, kas no kalmajeem nahkdama, eelpluhda pa walejeem wagonu logeem eekſchā, darija gan muhſu ſakarſuſchām eekſcham, to eedwafchodami pilneem malkeem. Ilgi es noſtahweju pee wagona loga, un azumirkli wiſas ſlumjas bija mani atſtahjuſchas. Zik jaufi paſaulē, ihpafchi ſche Kaukajijā! ta murminaja mana eekſchigā bals. Ta mehs brauzām weenmehr taħlač pa Kaukajju, mainidami kalmus un lejas, un notač muhſu azim parahdijs jaunas, jaukas ainās, kamehr beidſot, daschas deenas braukufchi faſneedsām Petrowſku pee Raſpijas-juhras. Sche mums bija kahdas deenas japawada, jo wagonu fuhtijums bija wehl palizis zetā pakal. Atmetamees kahdā weefnizā. Weefnizneeks, jauns, mudris zilweks, eerahdija mums istabu ar diwām gultam un iſprajija mums kreewu walodā, kur un kahdā noluħkā mehs brauzot. —

Petrowſka atrodās pa-augſtā weetā. Weenā puſe ſtaħw augſtee, romantifke Kaukajijas kalmaji, kamehr no otrs puſes apfkalo piltetu Raſpijas juhras ſaġanee wiłni. Gedſiħwotaji ir wairak Tatari, Tscherkeſi, Perſeeſchi, ari pa daħi Kreewi, kuri nebehdadami par karſtajeem faules stareem, tſchakli ſtrahdā pee kugu eelahdeſchanas un iſlahdeſchanas.

Lai nu gan mums fahkumā bija ta nepatiħkami ap duħſchu, — wiśwairak aif karſtajeem faules stareem, tomehr mums bija ja buht meerā ar fawu likteni. Tikai ap waħru, kad faulite taifijas atſtaħt ſemes mahmulinu, faweem pehdejeem ſelta stareem wehl apſpihdedama juhras wiłkus, mehs atſtahjām weefnizas telpas un nogahjām, omuligi

arunadamees, uſ Raſpijas dahrſu, kas atradās ne taħlu no muhſu weefnizas, uſ juhras kraſta. Tur atſehdamees uſ venkeem un te man eefchahwàs prahtà, ka fchodeen tatſchu muhſu tautas Lihgo-fwehtki. Jo ahtri bija peenahzis Zahna wakars, 24. junijs. Ta elektrifki iſſchahwàs pa manu kermen. Mehs te taħlumà un muhſu amata beedri un draugi Riga un pa zitam dſimtenes malam pee putojoſcheem alus laufeem, degofchàm darwas muzam. Gan latris laſitajs un laſitaja finas, zif lihgħmi un preezigi ġwin Zahna wakaru, bet ne wiſas malas, ne wiſas malas atſkan Lihgo djeefmas ta, ka paſchà libgotaju ſemé. — Un kur tad wehl fche! Schejeneeſcheem nav ne jaufnu no muhſu leelajeem tautas-fwehtkeem, wini nepaſiſt Zahna wakara preezigos baudijumus; — wiſs klufs, kamehr tur taħla dſimtenē uſ Daugawas wilneem fchuhpojäs daudī apgaifmotu un falumeem iſpuſchlotu laiwiċu ar lihgawaineem un ſeltainitem. Bet fchàm fehran domam uſ dſimteni nebija ilgi jawalda. Waj tad ari mehs fche uſ Raſpijas juhras kraſteem fehdedami newarejäm lihdspreeatees muhſu Daugaw= un Gaujmaleeſcheem? Kas mumis to wareja leegt?

„Hè!“ uſſauzäm kelneram un pawehlejäm winam atnest fchahdus taħdus krahmus. Subkumà „uſprawijäm“ duhfchu un uſdfehräm wefelibu un labflahjibu muhſu dſimtenei un wiſeem winas eemihtnekeem, — bet wiſleelako glahsi falehjäm uſ tehwijas ſeltemi wefelibu un muhſchigu, nepahrgrroſiġu miheſtibu uſ ſaweem tauteefſcheem; — tad gahja waħa: „Lihgo, Zahnit!“ pehz kahrtas. Wakars bija jauks un ari mumis palika labaki ap duhfchu. Ta mehs draugi nodiħwojäm liħdi rihta gaifmai Raſpijas juhrmalas parka, kamehr gaifchs fahrtums austrumōs mumis pawehſtija, ka farsta faule atkal uſnemis fawu deenas gaitu. Tamdeħl omuligi greejamees atpaħat uſ muhſu weefnizu un atlaidamees uſ kahdàm fiundam gultà uſ ihfu atduſu, jo fchodeen, 25. junijs, mumis bija ja-atħażi Giropas Kreewija un ja-pahrzelas ar

Kugi pàr Kasprias-juhru us Krafnowodfkas pilsetu, Turkestanas provinze.

Dajchas stundas nogulejufchi, pеezechlamees un fakahrtojam wifas leetas us ajsbraufchanu. Kugis jau stahweja juhrmalā. Wairak reisu atskaneja dobjais fwilpeens, dauds-fahrtigi atbalfodamees pa kalneem un lejam. Tagad wairs nebija laika kawetees. Sakrahwam fawas mantas ormanos un laidam us ostu, jo lihds tureeni bija kahda zeturtdal werste, kur muhfu kugis „Tropiks“ guleja kā kahds stalts gulbis uhdeni. Perseefchu strahdneeki mums peepalihdseja muhfu mantas eenest kugi, kur mums tapa eerahdita loti ehrta telpa, jo brauzeju bija mas. Bahrejas apakfch-telpas bija eelahdeti kahdi 60 no muhfu wagoneem, protams iahrditās dalas, kuras wehlaf bija jafaleek kopā weselā wagoni. Tà tad ar teem mums bija jabrauz wairak ūmtu werstu pa Kasprias-juhras silganajeem uhdeneem us tahlo, nesinamo fwefchumu.

Pehz masa brihscha atskaneja no kuga trefchais fwilpeens, pasinodams, ka drihs usnems fawu zelu us Usiju. Dauds lauschu bija sapulzejufchees juhrmalā, atwaditees no faweejem, ajsbrauzejeem, mihleem, peederigeem, radeem waj draugeen; bet mums te nebija neweena peederiga, kas ari mums buhtu pamahjufchi ardeewas, waj nu ar roku, waj mutautinu wehdinafchanu. Deews sin, waj pahnahkšim kahdreis dšintene, waj kahds no mums nedufes fwefchā semē, sem fwefchām welenam! —

Kugis, fawam fkrushwem fcheldams wilnus, eefahka pamašitinam kustees, weenmehr wairak atahłodamees no krasta. Ari mehs amatneeki — draugi stahwejam us kuga deka un raudsijamees us juhrmalu, kur dauds lauschu palika mums pakal.

Kamehr mani beedri nokahpa apakfchā kajite, atspir-dsinatees ar ehdeenu un dsehreenu, tikam es wehl ilgi stahweju us kuga deka un nofkatijos fehri us atpakal palikufcheem, kuri faweeem ajsbrauzejeem — peederigeem wehl

ilgi wehdinaja ardeewas ar zepurem un lakateem, kamehr beidsot fugis pasuda fflatitaju azim ajs tahla apwahrfchta. Aisgrahbts un dsilas domas nogrimis es stahweju wehl ilgi us fuga wifas. Ka man ihsti truhka, to es pats taazumirkli newareju fajust.

Laiks bija zauru augofchu deenu jauks, ta ka pafascheeru leelaka daļa patadija us fuga wifas fawus brihschus. Saulite faweeem gaifcheem stareem apfpihdeja laistrofcho juhras lihmeni, kas fflatitaju azim isplehtas ka kahda besgaliga aina. Salganee wilni zehlas lehni un faschluka atkal kopā, tad muhfu fugis brauzot taisija few brihwu zelu. Kerzofchi putnu bari lidinajas par muhfu galwam un pasuda azim redsot ajs tahlajeem wilnu kalneem, it ka tee nogrimtu juhrā un nepazeltos wairs nekad gaifa.

Pamasitinam wakars tuwojās. Saule taisijas noflihdet juhrā ajs tahlajeem Kaukasijs kalneem. Jo sposchi winas pehdejee stari apfpihdeja juhru un muhfu fugi, it ka teikdami „ar labwakaru“ wifeem faweeem semes behrneem. Tad winas fildofchee stari pamasitinam isdfisa un wina noflihdeja lejup. Sazehlas mass wehjinfch, kurfch drihsuma peenehmās leelakos spehlos. Migla pamasitinam eetina ar fawu bahlo fegu wifu juhru un muhfu fugi, kamehr beidsot parahdijas pee tumfchajam debesim nafts-kehninfch, mehnesis, muhs laipni apfweizinadams ka nemaldofchs zela rahditajs.

Ka jau peemineju, tad wehjch augtin auga, azumirkli fazeldams leelus wilnus, kuri pat draudeja usgahstees muhfu brauktawai un to aprakt. Bet kas us juhras wehl naw brauzis, tam tas isleekas pateest, kamehr uhdeni tikai strahda schahda wehja fawu dabas nolemto, weenfahrfo lomu. Ari man tas fahkumā islikas ta dihwaini, wahrdi faktot, bailigi, kamehr mani kapteins, pee manis nemanot peenahjis, eedrofchinaja, lai nebihstotees, jeb ja es fajuhtot ta ka reiboni waj fliftu duhfchu, — ta efot juhras-flimibas sihme, tad lai eedserot uhdeni ar etiki, tad pahreefchot.

Wareja buht tà ap pušnakti, kād ari es nokahpu kahjité un devos pee meera, kamehr mani ziti beedri jau ſen duſeja faldu meegu fūgi uſ juhras wilneem. Zeets meegs ari mani tuhlin pahrnehma un es nedſirdeju nekahdu ahrkahrtigu trokñi, kas buhtu mani iſtrauzejis no maneem ſapneem, lai gan ahrā bija beidsot ploſſijufees deesgan leela wehtra; tomehr, paldees Deewam, rihtā pamodos ſpirgts un weſals un eetureju ar ſaweeem beedreem kopigu brokaſtu.

Trefchā deenā, tà ap pulkſten dewineem wakarā, muhſu fugis „Tropiks“ eebrauza krafnowodſkas oſtā un apſtahjās netahł no malas, iſmesdams enkurus. Smagi peelahdetais fugis, darbodamees ar ſawām ffruhwem, dſili uſraka oſtas uhdeni, kurſch bija loti netihrs un fmirdoſchs, jo pilſetas netihrumu wadi eegahſas wiſi oſtā. Zaur to gaiſs kluwa beeſs un fmirdoſchs, un tas mums eedewa nepatihkamu eefpaidu. Kur juhrā mums pluhda preti ſlaids gaifs, tur tagad mums bija oſtā jaeedwafcho fmirdoſchs, zilwekam newefeligs gaifs. Oſtā dega wahji ap-gaifmotas lampas, un zif tahli ajs ween wareja redſet, pilſetu apnehma no wiſām puſem augſti kahnaji, kuri mums wakara krehflā rehgojās preti kā kahdas draudofſchas ehnas, kā kahdas leelas, wezas, fabrukufſhas pilſ drupas iſ ſirmas teiku walſtibas.

Pulkſtens weenpadſmitōs wakarā, te japeemin nafti, jo tuhlin pehz faules noveſchanas, pehz 7—8 wakarā ari te, tāpat kā zitās deenwidus dałas, loti ahtri fatumſt, tà kā pat uſ deſmit ſoleem newar zilweku faredſet — mehs peezi beedri nobrauzām ar fewiſchku laiwi malā un nogahjam uſ pilſetu, tomehr tur pa nafti nepalikam, bet atgreesdamees atpakat, palikām uſ fūgi. Otrā rihtā, pulkſtens apmehram ſefchōs, peezehlamees un nogahjam atkal uſ pilſetu, apraudſitees pehz kahda korteļa, jo tagad muhſu zela mehrkis bija ſafneegts. —

Pilſeta atradās uſ Kaspījas-juhras kraſta un ir

apnemta, kā jau mineju, no milsigeem falneem. Wina ir masa, apmehram kā weena no muhsu Widjemes aprinka pilsetam, netihra, nebrugetām eelam, weenfahrfschām mahlu mahjelem, kurām lihdseni jumti, kā pee mums greesti. Weenigais pilsetas gresnumis ir Muhamedanu moscheja (basniza) ar faweeem daschdaschadeem, dahrgeem isgresno-jumeem. Gedishwotaji ir wairak Tatari, Perseefchi, Ara-beefchi, Armeni, Kreewu loti maš, tā kā pehdejo walodu dsird tikai no weetejeem saldateem waj retajeem dselsszela eeredneem. Tadehl mums, pilsetā nonahkuscheem, isdewās deesgan plahni, jo nepratām runat winu walodu. Ko nu eefahkt? Nekawedamees nogahjām atpakał us kugi un aprunajamees ar matroscheem, famehr heidsot reens no wineem, dabujis atlauju, mums nahza lihds par tulku. Gegahjām kahdā weefnizā, turu pee osias, un tur zaur matroscha palihgu salihgam ar tschetreem Perseefcheem, kuri mums kā nastu neseji nahza lihds us kugi. Pebz kahda laika muhsu mantas bija fanestas weefnizā un mehs at-laidām fawus nesejus.

Ari pats weefnizneeks bija Perseets, kürsch muhs deesgan nelaipni fanehma un eerahdija mums masu istabu, kür zits nefas wairak nebija, kā diwi weenfahrfschi koka krehfli. Usprafijufchi ehdeenu Kreewu walodā, mehs dabujām nerraudsetu maiši, kuru eedsimtee noſauz par „tschuref“ un us eesinu zeptu aitas galu „ſchischlik“, zitu neka wairak. Kā mums ſchikita, tad zita ehdamā winam laikam nebija un ja ar bija, wina walodā tatschu nepratām ne pehz kā jautat. Mums ehdot ſcho weenfahrfscho auſtrumneeku maltiti, weefnizneeks uſlika mums us galda Turku pihipi, lihdsigu masam famowaram, ar masām ſchluhtenem jeb garām, kā likās, gumijas waj drehbes ſpizem, un ſmarſchainu tabaku, kas pee mums deesgan dahrgi makſā. Paehduſchi, fahkām ari fuhpinan walā, un mans beedris wehl ſchodeen newar aismirst, tā fakt „labo duhmu,“ famehr es, buhdams maſs pihpetajs, neliku us

tam nekahdu leelu wehribu. Pehz tam usdjehrām ari pee-nesto tehju, kas sīnams, usleeta pehz muhfu weida, waj ari labati.

Tà ar labo ehstgribu atspirdsinajuschees Deewa doto dahwanu un atstahdami fawas mantas weefnizneeka uj-raudsibâ, kufch, deemjchehl, faprata loti wahji freewifki, mehs nogahjam us pilsetu apraudsitees pehz leelaka fortela; jo mehs newarejam istikt ar tik mašu telpu, turflaht peezi zilweki, un fchē tatfchu tagad bija muhfu darba lauks, kur mums bija japaleek us ilgaku laiku.

Ari fchim noluhkam falihgam ar kahdu matroñi, un pateefi mums laimejâs atrash forteli pee falneem, kahdu wersti no juhrmalas. Ari fchâs mahjeles fainneeks bija Perseets, wahrdâ Dadso-Merjo, kufch mums eerahdiya diwas puslihds leelas ehrtas istabas par 6 rubleem meh-nefi. Tagad ar fcham behdam bijam zauri, un laime mums bija ari ta, ka muhfu fainneeks, buhdams weikal-neeks, prata gluschi labi freewifki runat.

Tadehl mehs winu usaizinajam, lai wifch mums nahf lihds us weefnizu, ka waretu fawas mantas aigahdat wina namâ. Labprahit wifch mums paklausja un teiza, ja efot kas fo nest, tad wifch warot panemt lihds fameeli. Tà tad bijam gluschi wałâ no wifam raisem.

Nogahjam us weefnizu un famakfajam tehrinu, kas neisnahza wifai dahrgi, tikai 150 kap., atrehkinajot „leelo vihpi,” kas par welti top katram weefam uslits us galda. Mantas fakrahwam fameelam mugurâ un tad laidam us fawu jauno dsihwes weetu pee falneem. Mums ejot, pee debeşim tahłumâ pazehłas tumfchi beeñi mahkonî, tà ka fahkam zeret, ka drihsumâ leels leetus atspirdsinas istwi-hufcho dabu; jo wifs muhfu azim parahdijas tikai ka tuff-nefis, wifs ka issfwilis un nodedsis, nekur nekahdu salumu, faule dedsinat desinaja. Bet muhfu zeribas bija weltigas; jo muhfu fainneeks mums isskaidroja, ka tee wis ne-efot leetus mahkonî, bet leeli, beeñi putekli, kuri zelotees no

leelām karawanem, kas nahkot no Indijas ar teju, aitu ahdam un zitām prezem. Af, kā mehs gaidijam leetu kātru azumirkli! — gruhti bija panest karstos, dedsinajofchos faules starus; bet atspirdsinajufchais uhdens nepluhda no augfchas. —

Tā fasneedsām fawu forteli un nokahrtojām wifas leetas, kā ween mas warejam, pee kam muhsu faimneeks raudsījas us mums dihwainām, bet tomehr weefmihligām azim. Pamasam ari wakars tuwojās, un tikko bijam apfkatijufchees, té jau ari tumfa flaht. Saimneeks mums eeteiza gulefchanai filza fegus, kuri jaflahjot apafchā un tikai jagułot us grihdas klona waj ahrā us jumteem nałts dsestrumā; jo fche nemehdsot leetot gułamos matratschus. Us filza fegeem eedsimtee gul tikai tadehł, kā tad drofchi no kahda firnekłam lihdsiga kustona, „falang.“ Wifch ir reeksta leelumā, pelekā krahfā un loti giftigs — nahwigs. Ja wifch zilwekam eedsel, tad azumirkli wifa meeša peetuhkst un ja naw tuhlin ahrsta palihdsiba pee rokas, tad pafaules pilfonam jabeidsas. Bet ja wiñu pafchu pee dsel-fchanas noķer un ar wiñu kermenī farihwē eewainojumu, tad dselons naw giftigs, tuhfnis atlaishħas un zilweks paleek dsihws. Kadehł wifch bihstas nolaistees us filza fegeem, fur zilweks dufs un fargas to eewainot, to deem-schehl, newaru isskaidrot faweeem laftajeem. Warbuht, tā man fchleet, tas bihstas no filza wilnas, kā ta warbuht iswelk wiñu giftigo dselonu.

Schis padoms un schahda eeteikschana bija mums nesinatneekeem protams leelfwariga. Pirmai nałts pahrgulefchanai dabujām no faimneeka filza dekuś. Patrue-jufchi weenkarhfħas wakarinas, maiši un aitas gaļu, fo mums faimneeks pafneedsa, dewamees pee meera, noweh-ledami fawus miħlus tur taħlajā Widżemē Deewa Kunga fargafchanā un glabafchanā.

Lehti manas azis negribeja ajswehrtees, man gułot us grihdas klona. Schahdas taħdas ainas stahdijās preefch manām gara azim.

Tahli no kalmajeem spedas manas aufis tihgeru, wilku un zitu meschainu kaufchana, kas druhmi un baigi atbalsojas tumschajā deenwidus nakti. Bet ta Kunga engeli muhs pafargaja no wisa launuma un aifwehra drihs ari manas azis maigā fnaudā, Riht-Afijas Perseefchu namīnā. —

III.

Nakti fawā jaunā dsihwes weetā pawadijuschi, tuhlin nahkamā rihtā dewamees us ostu, kur tureneefchi, Perseefchi, Tatari, Armeni un ari daschi Kreewi, kahdi simts vihru, tschakli strahdaja pee wagonu islahdefchanas no kuga, kur ari mehs, scho to eerikhodami, pawadijam kahdas stundas. Neaprasts skats parahdijas muhsu azimi. Garas kameeli rindas stahweja daschdaschadām prezem apkrautas ostas malā un fagaidija isdewigu brihdi, ka winu ihpachneeki tas waretu nokraut un atdot eelahdefchanai fugōs un aif-fuhtischananai us Deenwidus-Kreeviju.

Kameeli, ir eedsimto pelnas awoti, jo dascham Perseefham ir apmehram feschdefmit lihds sepindefmit tahdu nastu nefeju, kuri tad apgahdā pilsetu ar malku, kalmaju rojchu faknem un ifkaltuscheem ehrkfchkeem un dadscheem, — akmeneem un daschadām zitām prezem. — Pilseta, kā jau mineju, naw nekahda lepnā; tikai ween romantisku skatu dod augstee klints kalmaji, kuri aif pilfetas kā wareni milschi pazehlufchi augsti gaifsā fawas wirfotnes, it druhmi noskatās putojochdōs juhras wilnōs, kuri pret klintim fis-damees iswed fawu dabigo lomu. Kalni, tikai apnem kā schogs pilsetu wisapkahrt; tikai deewidōs mirds preti Kaspījas=juhras spoguls. Pār kalneem no pilfetas, kā eeweherju, wed tikai weens leelaks, plataks zelsch jeb teka, pa kuru nahk karawanes wifadām prezem gan no Persijas, gan Indijas, gan zitām austruma semem.

Nekur, zik tahli ajs ween fneedjās, tu neredsēt nekahdu salumu, nedē foku; wifur tikai farkanas klinchū

fmitis, kuras daschreis, wehja dsihtas, fazel beesus puteklu mahkonus. Ari faules stari fche rahda fawu leelo spehju, jo wifs scheit ir aij winas karstuma ka isdedsis un ismiris. Ir pat putni, no karstajeem duhreeneem bihdamees, flehpjas falnu aijas un plaismas. Tikai weenigi fsemu tschirpfchana trauze deenâ klufo dabu.— Tahda nu bija muhfu dsihwes weeta tahkajâ Ujijâ, Krafnowodskas pilsetâ.

Pirmas deenas pawadijam mahjâ pee fawa jaunâ fainneeka, kufch bija jautrs, omuligs wihrs un muhs pamahzija fchahdeem tahdeem padomeem, ka jaisturâs pret tureenes laudim, kahda winu rakstura un ta joprojam. Wina pawadibâ, protams tikai tad, kad wixam atlika laiks, mehs isstaigajam pilsetu us wifam pufem un apjautajamees par strahdneeku stahwokli; jo bijam nodoma-juschi jau nahkamâs deenâs usfahkt fawu Feniffa fabrikas usdoto wagonu darbu fche tahkajos austrumos. Muhfu runu noklaustees, fainneeks pakratiya domu pilns galwu, teikdams, ka fche strahdneeki gruhti dabujami un otrkahrt, ka tahdu darbu, kahdu mehs domajot eefahkt, fchejeeneeschi nebuht neprotot, ka wineem no tam ne=efot nefahdas fajehgas; jo fche lihds fchim nefahdu tamlihdsigu amatneeku, ka atflehdneeku, galndneeku, klempneru un krahfotaju neefot wina laikâ, famehr winfch fche dsihwojot, nefad eeradufhees; bet lai neissamifot, winfch palihdsefhot pehz eefpehjas mums fagahdat strahdneekus. Ko nu lai eefahk? Darba pasinâ mums loti dauds, bet kur tad dabusim tagad strahdneekus, tahdus, kas dauds mas war fahkumâ iswest fawu usdoto darbu; jo protams, wehlak katrs, kahdu laiku strahdajis, tatfhu eewingrinajas fawâ darba, jo darbs darina meistarju, teiz wezs fakams wahrds. Tadehk fahkumâ mums faplaka duhfcha, jo lai mafkatu zif mafkadams, darbs bija japastrahda, un tahds bija muhfu fabrikas usdewums. Orihs apmeerinajamees, jo domajam us fawa fainneeka peepalihgu.

7. julijâ mehnescha deenâ dewamees it nopeetni us fugu peestahtni, kur jau muhfu wagonu fuhtijums bija

islahdets. Zaur Dadso-Merso gahdibu sadabujām pir-majās deenās kahdus 30 strahdneekus, un tā tad ar Deewa palihgu eefahkām fawu darbu no pulftien 4—10 no rihta, jo farstās faules dehl newarejām deenā strahdat, lai gan to wehlejamees no wifas firds, ka waretu ahtraki pabeigt fawu darbu.

Eefahkumā darbs nemas neweizās, jo tu pats, mihi-lais lahitajs, warbuht wehl tagad strahdā Fenikfa fabrikā un redsi un fini, kā cheit amatneeki darbojās, bet ne tur tahļajōs deenwidōs, kur laudis wehl deemschehl nesin, kas ir amatneeziba un winas augli. —

Darbs mums gahja loti lehni us preefchū. Bet wišleelakā kibele bija man kā krahfotaju wadonam — neweens no maneem strahdneekem wehl nebija fawu laiku redsejuſchi ne krahfu ne kiti, nedī pindseli, nedī dselss-waj koka schpakteli, kamehr galdeeku un atflehdneeku wadoneem darbs labak fekmejās, jo daschi no winu laudim bija tattchu jau dauds mas strahdajuschi koku — un dselss-darbu, bet maneji — neka!

Mutes atplehtufchi wini raudsijās us krahfu muzam, un kād liku weenai dibenu atfēt, tad wini wiſi brihnijās, kas tee gan par fmehreem warot buht.

Protams, kā man bija wiſs jaeefahrto, jaeerahda, kā jataifa stalasčas krahfotchanai, kā jaſchķidrina krahfa, kā jaſaleek pindseles un kā jaefahk strahdat. Tā kopā ar ūweem strahdneekem fahku „raut“ waļā.

Karstee faules starī duhra kā ar naſcheem us muhfu galwam un kaweja muhs loti darbā. Tās wagonu daļas, kuras fahkumā bijam nokrahfojuſchi farkanas waj baltas, vež ihfa laiku peenehma pawiſam zitadu weidu — karstā faule bija fadedsinajusi krahfu un pahrwehrtuſi pawiſam fawadaku. Tik weenigais patwehrums aīs leela karstuma bija Kaspījas-juhras uhdens, kura pa laikam, brihdi pastrahdajuschi, warejām fawu karsto kermenī at-wehfinat, bet tikai us ihfu brihdi.

Tiffo bijam isnahkufchi no uhdens, kad karstums muhs atkal pahrnehma. Ta gribot negribot, mums pehz kahda laika bija atkal pahrmainus jakahp uhdenn un dauds mas jaatwehfinajas.

Schahdā stahwofli nostrahdajam, lai gan gruhti, daschas deenas, famehr beidsot farunajamees un weenojamees, ka buhtu loti labi, ja fche uszeltu buhdu; — ta tatschu waretu glahbtees no karstas faules, kara, it ka muhs apdraudedama, nebuht nepalika wehfaka. Domats, darits. Kehramees wisi duhfchigi pee darba un drihsa laikā buhda bija gatawa. Weenā galā nolikām materialu un otrā ustaijām galdu un foli darba peesihmejumeem.

Reis kahdā sfehrtdeena mehs diwi beedri nogahjam us juhru masgatees ta ap pulfsten speezeem no rihta. Saule jau freetni dedsinaju, peenemdama ar katru sekundi leelaku dedsinaschanas spehku. Gekahpam uhdenn, kufch bija freetni filts. Bijam kahdas desmit minutes atwehfinajufchees dsestrajos wilads, kad us reis mans beedris eefleegdamees islehza no uhdens us krasta, jo muhfu azim parahdijas apmehram diwi pehdas gara, bruhni spihdoscha tschuhfska, kura, taifni galwu wirs uhdens pazehlufti, us mums peldeja. Isbijees sekoju sawam beedram, famehr ziti no muhfu strahdneekeem, kuri ari turpat peldeja, teiza mums, lai nebihstotees, jo fchahdas tschuhfskas kodeens ne-efot giftigs fchai laikā; tikai maja un junija mehnefchōs newarot lihds et nefahda, ahrsta palihdsiba, jo tad zaur winas kodeenu zilweks trihtot nahwei par upuri. Bet tagad lai nebihstotees, tikai tad, kad zilweks winai usminot jeb peeschkirot kahdas sahpes, wina eedselot, zitadi ne*).

No ta laika, kad mehs Ridsineeki gahjam masgatees, notał raudsijamees uhdenn, waj faut kur neparahdas kahda tschuhfskas galwa, jo winu tur neisskaitami dauds, ta ka

*) Ra fcho uhdens-tschuhfsku weetejee eedsihwotaji nosauz, tas man deemschehl peemirsees, tadeht ka mana peesihmju lapina pasuduisti.

us winām rauzotees, schaußmas pahrem ißkatru zilweku.
Un kā tad wehl ne uhdenī, kur failam jabuht ar winām
kopā! —

Bijam ar Deewa palihju jau nostrahdajuschi daschās nedelas, bet deemſchehl ar mas panahkumeem; jo gandrihs wiß strahdneeli nebija leetprateji fawā darbā. Lai nu gan mehs fawus fweedrus un puhles netaupijām un mas behdajamees, jau apraduschi, ar faules stareem, lai nu gan nopeetni un t̄chakli ruhpejamees par fawa funga un darba ihpachneeka lablahjibū, godam apnēmdamees darbu nodot tureenes dselsszela waldes inschneereem, — tomehr ar behdigu ūrdi mums bija janofkatās us wifū, ka muhsu fweedri un puhlini lihdj fchim nefuschi loti mas augžu. —

Ißkatrs fehiejs, kurſch iffehi fawu fehku, fagaida zeribas pilns plaujas laiku, un kād t̄is laiks atnahzis, kād jaſanem augli par puhlineem un nekas naw pa-audis un wairojees, tad jau fatram ir behdigu un druhmi ap ūrdi, un tā man bija fchoreis. Augžu nekahdu fawā darbā wehl nebiju panahzis.

Ari weena leeta, kas muhs kaweja, bija tas, ka nebija un newarejam nekur atraſt pastahwigu weetu, kur waretu pabeigt usfahktō darbu; jo jauni wazonu fuhtijumi nahza arween klaht un trauzeja muhs darbā. Protams, mums tak bija tee jaſanem un janokahrto weetā. Turpreti mahldera darbu fabojaja ari leelas naſts wehtras, kuras tur, faulei noejet, beeschi ween zelās un apklahj krahfu beeſu putektu kahrtu.

Tā tas gahja, lai nu gan gruhti, pamaſam us preefchu. Daschu labu reis man bija fmagi janopuhſchās pehz pabeigteem deenas darbeem, pahrdomajot fawu likteni. Zik daschu labu naſti newahrtijos bes meega us fawa filza ſega! Newis wairs fehras pehz dſintenes un wife em mihleem mani nomozija, nē — tagad tikai darbs; jo biju fchurp atſuhtits, wifū pareiſi iſgatawot un atdot leetofchana i dselsszela waldei. Tas mani fkumdinaja deenu un naſti. —

Ar Deewa palihgu bijam jau pagatawojufchi kahdus trihsdefmit pretishu wagonus. Bija festdeena, kur mums bija faweeem strahdneekeem jaismalkà nopolnità nedelas alga. Tadehl wini, faulei noe jot, falasjìas ap muhfu buhdu, un tur katris fanehma fawu fu hri gruhti pelnito nedelas algu, fahkot no 7 — 12 rbl. Ta tad alga deesgan peeteekofcha nepratejeem strahdneekeem. Ari mehs fcheit Baltijà strahdajam ar fweedreem waigà un nopolnam fawu deenifchku maiisi, jo, protans, maise nenahk bes darba; bet tur Turkestanas provinze jaistur daudj wairak, eekam dabu peeteekofchu nedelas algu.

Tee gruhtumi, kas tur strahdneekam jaredj un jaifzeefch, naw wahrdeem aprakstami; to tik fajuht tas, kas tur ir bijis un pats lihdsdarbojees. Tur darbs daudsreif makfà ari zilweca dsihwibù; tadehl mihlais, neapfkaudi to darbonu likteni, kuri zihnaà fwefchà pafaules malâ. —

19. julijà, faulei lezot, mehs dewamees us darba laukumu. Laits bija loti karsts, gaifs twihzofchs. Neveena atspirdjinajofcha wehfmina nepuhta. Wifs bij loti flus un druhms. Swinigs meers, warbuht ari tadehl, waldi ja par wifu dabu, ka fchodeen bija fwehtdeena, ta Kunga du sefchanas deena. Bet mehs nahzàm tomehr darbà, kur ziti muhfu draugi un tauteefchi tur tahlajà tehwijà warbuht wehl faldi fnauda un netaisjìas wifs us darbu, bet drihsak gan us basnizu, — kamehr mums, lai gan pretlikumigi, bija jastrahda, tschakli jastrahda, ka waretu ahtrati pabeigt fawu darbu un i spildit fawu peenahkumu. Wifu gaifu peepildija tik beeschi masi fukainifchi — knifchli, kurus knapi ar kailàm azim wareja faredset, ta ka gihmis ar roku bija japhahrkla hij, ka lai ne-eedwafchotu fchos eeffchàm kaitigos fukainifchus.

Ari malderu darbu newareja winu dehl eefahkt, tadehl ka wini ka frufa uskrita us nokrahfoteem wagoneem un ta faboaja krahu.

Tadehl darbs bija drusku ja-atstahj, lihds kamehr ap pulksens defmiteem fazehlás masa deenwidus wehfmina

un iſklihdinaja gaifā wifus kniſchlus. Tikai tagad wa-
rejam strahdat. Iſdaliju strahdneekam darbu un tad
ee gahju pee ſaweem diweem beedreem buhdā, kuri paſchu-
laik eetureja brokstu — paſihſtamo aitas galu un maiſi.

Ari es peefehdos un eebaudiju brokstu, pee tam
uſdherdams glahī tehjas. Tad kahdu ſtundu parunajamees
par ſaweem darbeem, kas buhtu turpmak darams un kā
waretu darbu ahtrak pabeigt.

Bijam kahdu ſtundu fehdejuſchi, kād weens no
muhsu beedreem, galdneeku preefkchneeks, it druhmi galwu
uſ rokas atſpeedis, wahjā balſi uſ mums teiza, kā neſinot,
kas eſot notizis, kā galwa breefmigi fahpot, pee kām mehs
winam turpat uſ grihdas pataiſijām gułweetu un teizām,
lai attaischās, warbuht paliks labaki. Ne puſtundas
winſch wehl nebija nogulejis, kād teiza kā newarot iſturet
leelo karſtumu, lai leekot winam flapju drabnu uſ galwas
un lai iſtaifot feenā kahdus zaurumus, kā lai drufku
eepuhſtu wehſmina eekſchā. Kalti, fahgi un zirvi bija
pee rokas un iſſkaldiſjam dehlu feenās azumirkli daschus
zaurumus, lai tā iſpalihdſetu muhsu beedram.

Bet muhsu puhlini, deemschehl, rahdijās buht wel-
tigi; jo ar kātru azumirkli muhsu flimā beedra ſtabwoſkliſ
kluwa fliftaks, tā kā beidsot zits nekaſ neatlika, kā fuhtit
pehz ahrſta. Tuhlin weens no mums aifteidsās uſ kro-
flimnizu un pehz maſ azumirkleem ahrſts ar diweem feld-
ſchereem bija klaht. Winſch apraudſija flimneeka ſtabwoſkli,
kūſch jau bes ſamanas uſ grihdas guleja, un darbojās
pehz ahrſtneezibas nolikumeem, jo kātra minute bija dſih-
wibai dahrga.

Tā pagahja daschā ſtundas bes kaut kahdeem pa-
nahkumeem; jo kā mums wifeem rahdijās, nahwe tuwojās
flimneekam azimi redſot.

Ahrſts gan puhlejās zik ſpehdams, lai atdabutu
flimneeku pee ſamanas, bet wiſi puhlini bija weltigi.
Atnahza ari wehl otrs ahrſts, iſmehginadams wifadus

lihdselkus, bet welti. Slimneeka fahpes un mokas palika ar katu azumirkli leelakas, kuras ussflatot, katram kristigam zilwekam luhtsu firds. —

Mehs bijam loti nogurufchi, jo zif spehdami palih-dsejam ahrsteem pee winu darbeem. Tifai ap wakaru, ta ap pulksten fefcheem, slimneeks palika drusku meerigaks, jo ka likas, tad fahpes un mokas bija pahrnehmufchas wina spehkus. Kruhtis zilajas magi dwafchodamas un norahdiya, ka zeetejs drihs pabeigs fawas mokas un aisees us muhschigeem meera laukumeem.

Mehs tagad stahwejam ap wina nahwes zifam un nofkatijamees druhami un behdigi wina gruhtajā zihna, bes ka mas ko waretu winam palihdset.

Gan teefcham behdigi redset, kad draugam jaschkiras us muhschibu, ja-atstahj fawi mihlee tahajā tehwijs, bes ka teem wehl waretu teift pehdejas ardeewas, kuri warbuht ne fapnot nefapno no fawa mihla tehwa un apgahdneeka, ka tas fchaj brihdi zihnas ar nahwes mokam. Wihram jaschkiras no seewas, tehwan no faweeem behrneem, kuri ikkatri azumirkli gaida tehwu pahrnahkam no tahla-fwechuma.

Ap pulksten 9 wakara nonefa muhsu slimio draugu us krons-flimnizu, kas atradas no muhsu buhdas kahdus simts folus tahli us reetrumeeem. Ali mehs nogahjam lihds un apfkatijam, kur un ka paleek muhsu beedris. Winsch tika eelikts gultā, un ahrsts, winu ruhpigi ispehtijis un pahmetlejis, muhs masleet apmeerinaja, ka wehl efot drusku zeribas, ka warbuht lihds rihtam winsch paliffshot labaks, bet gan dashas nedelas paeefshot, eekam slimneeks warefshot atstahj gultu un stahtees pee fawa parastā darba.

Ar fcho apmeerinachanu mehs tagad atstahjam slimneku Deewa glabafchanā un fargafchanā un dewamees us fawu naiks mahju kur wakarinā eeturejufchi, dewamees pee meera. Loti nogurufchi no fchās deenas peedishwo-jumeem, mehs ahtri aismigam un ta nesinam, zif ilgi

Vijam gulejufchi, kad kahds muhs istrauzeja muhfu meegā. Muhfu buhdas fargs jeb naiks waqtneeks, dabujis sinat par muhfu beedra nahwi, it ahtri pee mums atsteidsas pawehstt, ka muhfu beedris fchlihrees us muhschibu, ta atfwabinadanees no wifām mokam un fahpem un atstahdams miħlajā, taħħajā tehwijā feewu ar trim maseem behrneen, kuri tagad paleek bes teħwa, bes apgħażdneeka, weenigi issfamifusħas maħtes rokka.

Aħtri meħs apgehrbamees un nogahjam us flimnizu, kur muhfu beedris auksts un bes dżilwibas guleja us fawàm nahwes zifam. Swinigs meers bija nogulees us wina lihka bahlo feju un wifch dufeja ta ġi muhschigā meegā. Meħs tħettri beedri nespħejjam winu wairi ujsmodinat, nekahdas gaudas, nekahdas waimanaas newareja wina meeru wairi wairi trauz.

Tad meħs us masu briħdi atstahjam fawu miruħo draugu un nogahjam us darba laukuma ppee faweeem strahd-neeleem, kureem darbā bija jaapepalihds un fħis tas jaost-kahrto, eekam warejham għad-dan par fawu miruħo draugu un to pawadit pehz kristigu lausħu peenahkuma us muhschigu du fu. Driħs ween apgħażdajam fahrku un wiċċu, kas behrem wajadsgħi, jo karsta laika dekt tas bija tuħlin otrā deenā ja pagħlab. Ta pagħha fchi deena fawàm fklumjam un behħad.

Aufa jauns riħts. Peenahza tas briħdis, kad bija jaċċawda muhfu draugs un amata-beedris us pehdejo du fu weetu. Kà zitrieff, ta ari fchodeen laiks bija loti karst. Ap pulkstens weenpad fmiteem atnahza pareiħiżi go preesters — jo luteru garidsneeka Krafnovodskā naw, — kur fch nolaixja fweħtu aisluh għanu par miruħha dweħfeli un pawadija winu us fmlidħu — fhe jafla klinċhu kalneem.

Esfahkka seħru għażżeen. Sahrks, bes jeb kaut kahdeem pu ċu wjum ġieem — jo salumu fheq nekahdu naw — weenigi ar dreħbi pahrwilts, tapa i-snests no flimnizas no tħet treem saldateem, kamehr meħs tħettri atliku fħee beedri un draugi

gruhtsīrdigi tam fēkojam. Uſ weeteja kareiwu pulka wirfneeka, ſchtabkapteina Remrechta, dſimta Widjēmneeka pauehli 24 ſaldati muhs fagaidijs ahrā pee flinnizas wahrteem, atdodami mirejam, kas ari fawā laikā bija bijis kareiws, wezakais apakſchwirfneeks daschām balwam, un nehmis daliu pehdejā Kreewu-Turku karā 1878. g. pee Schipkas grāwas, kā to wina papiri norahdijs, — pehdejo kareiwiſko godu, tamdeh̄t ka tas, lai gan wairs nestahwedams kārdeeneſtā, to pehz augſtſīrdigā Kreewu wirfneeka uſſkata ſcheit tahļajōs auſtrumos bija nopeſnijis.

Zepures nonehmufchi, ſaldati ſtahweja diwās rindās pee flinnizas wahrteem, un uſ wirfneeka mahjeenu atſkaneja kareiwu muſika, iſwesta no kahdeem 8 wiſhreem. Druhmi atſkaneja ragu flānas, bet wehl druhmaki bungu duhſchana.

Pakāl mumis nobeidsās fehru flānas — ſaldati uſ kapfehtu nenahza lihds — un mehs paſudām aif kalnu rindam, jo kapfehta atradās kahdas pahri werſtes no pilſetas. Drihs ween faſneedſām to weetu, fur kāps ſtahweja klintis iſzirſts, kahdas trihs pehdas dſili; jo fmilſchu tur naw, tikai klintis — un klintis teek paglabati mironi.

Garidſneeks norunaja fawu aisluhgſchanu par mireju un ari mehs nowehlejām faldu dufu fawam amata-beedram, kamehr weens no muhſu draugeem runaja ſekofchus wahrdus:

„Mihlais draugs un beedri! Sche tahli no Rigaſ, no dſimtenes, no mihlais feewas un behrneem, no mihleem amatbeedream un ziteem draugeem un radeem, ſche — tahļajā Aſiā, uſ kureeni tu braukdamis jutees zelā ſpirgts un weſals, ſche tu kriti nahwei par upuri. Leelas ſchehlabas pahrem muhſu ſīrdis, bet wehl leelakas behdas nomahks tawus mihlus peederigus tahļajā dſimtenē. Bet Deewa prahs ir neisdbinajams un pret winu mumis naw jakurn. Tadeh̄t mihlais debefu Tehws apſchehloſees par tawu dwehſeli un buhs tew ſchehligs. Winſch liks ar pazeetibū pa-neſt taiveem mihleem wiſas behdas un ſkumjas un ſaweenos juhs tur reis augſchā debefis.

Duſi faldi muhſhibai preti, mihlais draugs! Katru nafti lidinafees ta Runga engeti uſ tawu kapu un dos tew faldu duſu, kamehr ta Wiswarenā halſs tewi uſmodinās pastardeenā. Ardeewu, draugs! Amen!" —

Lai gan no muhſu pawadoneem neweens nefaprata latwifki, tomehr winu ſirdis atſina fcho wahrdu noſihmi, jo kā mums, tāpat gandrihs wifeem mirdſeja afaras azīs; wini, lai gan fwefchineeki, juta, kā man fchikita, jo dſili mums lihds. Nometamees wiſi tſchetri zelōs pee kapa, pahrejee darija to paſchu — un noſkaitijām Tehwreisu; tad peezehlamees un peenaglojām pee koka krusta maſu bleka iſkahrtni fchahdu uſrakſlu Kreewu walodā:

„Здесь покоятся столяръ Балтийского
вагонно-строительного завода „Фениксъ“

Карлъ Папендицъ.

Скончался 20 Июля 1898 г. въ Красноводскеъ:

Latwifki ſkan fchahdi:

„Sche duſſ Deewa meerā Baltijas
wagonu fabrikas „Fenikſa“ galdeeks

Karlis Papendiks.

Miris 20. julijs 1898. g., Kraſnowodſta."

IV.

Nu bijam fawu draugu noguldijufchi ſemes flehpī gan Deewa wahrdeem, bet deemschehl beiſ kaut kahdām pulkſtena ſkanam, jo kristigu baſnizu Kraſnowodſka lihds fchim wehl naw; bet muhſu aufiſ un ſirdis atſkaneja dſimtenes pulkſtenu ſkanas it melankolifki un ſkan wehl lihds fcho baltu deenu un ſkanes, aifgahjeju peeminot, lihds tam laikam eeffch mums tſchetreem atlikufcheem beedreem, kamehr, ari mehs reis duſejim ſemes flehpī, waj nu fche dſimtenē, waj kaut kur tahla fwefchumā. —

Teikuschi beidsamās ardeewas mirejam un wina klints namam, mehs folojām fehram juhtam atpakal us mahju. Wifu to eeraugot un eevehrojot, zik behdigā un weenfahr-fchā stahwokli fche stahw aifgahjeju kapu kopinas bes kaut kahdas apkopfchanas, bes kaut kahdeem salumeem, bes kaut kahda masaka kozina waj kruhmita, — wifs tik farkanas klinfchu fmiltis, kuras aif faules karstuma newar pat fanent rokās, — to eeraugot, firds man gribaja waj pufchu luhst. Un mums te bija jaatstahj faws draugs un lihdszenfis us muhschigeem laikeem. Te nejaufchi man eefchahwās prahṭā fchee wahrdi:

„Lai gan fchām nejuhtigām meesam
Kaps wifur fwehtu meeru fneegs,
Tad tomehr fatrom pasaul's weefam
Ir dsimtenes kapōs faldaks meegs.“

Schodeen pawadijām fawu beedri un tauteeti us muhschigu dufas weetu, neñinadami, ka warbuht ari mums paſcheem riht jakriht nahwei par upuri. —

Safneedsam behdu pilni fawu buhdu, kur strahdneeki, daschu wajadfibū deht, us mums jau gaidija. Nokahrtojis wifu, fawā darbā, padewos, lai gan negribot, atkal no jauna dſilām fehram. Vari gan mihtais laſtajs, pats pahrdomat, ka fche tehwijā fmilfchu kopinas appufchko fchahdeem tahdeem salumeem — wifadām pukem, bet ne tur tahlajōs deenwidōs. Nekahdas pulksteru flanas nepawada aifgahjeju us muhschigu dufu, — un tomehr laimigstas zilwels, kas fawu zela gaitu beidsis un aifgahjis us muhschibu — augfchā aif fwaigsnem.

Kluſi un meerigi pawadijām fawa drauga behru deenu, kas paliks dſihwā atminā mums us wifu muhſchu.

Wakarā nogahjām us fawu dſihwokli, kur ari muhſu fainmeeks, Dadso-Merso, ar fawu gihmeni, ka likās, fajuta leelu lihdszeetibū, ka nu mums „peektā“ wairš ne-efot.

Sarunajamees lihds wehlai nałtei un nolikam, rihtu atsiaht
ſcho forteli un apmestees pee darba laukumia atrodoſchā
buhdā, jo tad mumſ wairs nebuhtu tik tahli jaſtaigā.
Tadeht nahlamā rihtā tuhlin pahrkrawajamees uſ jaunu
dſihwes weetū, jo telpu mumſ tur bija deesgan, famehr
Dadſo-Merſo, kā rahdijās, deesgan nelabwehligām azim
muhs pawadija, jo protamſ ihres nauda, 6 rubli mehneſi,
bija pagalam. —

Nu mumſ atkal bija jaeefahf jauna dſihwe, beſ
weena beedra, kas duſeja ſemes klehpī. Wifs gahja pa
wezam, fatris puhejamees zif ſpehdami, lai iſpilditu fawu
Zeniffa fabrikas uſtizeto darbu. Laiks pastahweja ween-
mehr jauks — wahrda pilnā ſinā karſts. Leetus neredſejam
ne pilites, lai gan katriu deenu to gaidijām, un pa wifu
manu ſeptinu mehneſchu ilgo uſtureſchanos laiku Turkeſtanā
leetus nebijā ne lahſites. Wifa daba bija kā iſtwihkuſi,
un kur tad wehl zilweki! — Ari dſeramais uhdens ſhe
nebijā nekur dabujams. Tas tika peewests ar wilzeenū
no Schebeles ſtanzijas, kahdas 500 werftes no Kraſno-
wodſkas, leelōs, uſ platformam (wagonem), peeftipri-
natōs koku kublōs. Ais gara zela un karſtas faules
uhdens bija zauri un zauri iſſilis, gandrihs iſwharijees
un pa dałai jau fabojaſees; bet tomehr weetejee eedſih-
wotaji, uhdens wilzeenam peenahfot, ar traufeem rokā tek
uſ apſtahtnes weetū, kur tad uhdens teek iſdalits, pahrdots
par 5 kap. ſpainis, ihpafchu mehru. Senak kād wehl
nebijā dſelſszela — ta preekfch 8—9 gadeem, dſeramo-
uhdeni pilſetai apgahdaja karawanęs.

Rameeleem tapa uſfeeti mugurā leeli traufi, un tad
wini ſoloja pa tuſneſi kahdas 12 deenas, lihds atſneedſa
pilſetu un wareja to apgahdat ar uhdensi, kurſch ais gara
zela, kahdas 600—700 werftes, gandrihs galigi bija fabo-
jaſees. Bet daudſreis bija gadijees, kā to mumſ Dadſo-
Merſo iſſkaidroja, kā ſchahdas uhdenskarawanęs bija tuſ-
neſi pahrſteigtaſ no leelām ſmilſchu wehtrami un apraktas

ar zilwekeem un winu kameeleem. Tad nu bija nabaga laudim jaiszeesch leelas flahpes, kuras tikai us azumirkli wareja dsefet ar uswahritu juhras uhdeni; bet zaur todaschreis iszehlas leelas flimibas un pagehreja dauds upuru. Bet tagad, paldees Deewam, fchis launais apstahkliis bija nowehrsts no krona; jo tagad Aifkafpijas kara-dselsszelsch peewed notał uhdeni dsihwes usturefchanai.

25. julija nafti plosjās leela wehtra, famaitadama dauds pastrahdatu darbu, noraudama kahdeem septineem gataweem wagoneem jumtus un ainsnedama tos Kafpijas juhras wiłnōs. Daba breefmigi zibnijās, fazeldama beesus putektu greefukus gaifā, tà ka tee semē nogahsda-meess, apklabja katru preefchmetu beesu fmilfchu kahrtu. Turflaht wehl plosjās tahda krufa, faweenota ar gaifā pazeldamees masakeem akmenu gabaleem, ka ta semē kris-dama grikeja pat sadragat muhfu buhdas jumtu un eeraut to wifu putoschās juhras wiłnōs.

Tà pagahja breefmiga nafts. Aufa jauna deena, un tagad tikai warejam redset wehtras breefmigas fekas. Daschi wagoni bija no fledem norauti un galigi fabojati, tà ka daschas deenas pagahja, kamehr wifu strahdachanai atkal wareja nokahrtot. Jo stalašchu dehli bija wisi fa-lausti un eestveesti juhrā, un puhles bija deesgan leelas, kamehr tos atkal wareja sadabut.

Tahda ir tureenes wagonu pagatawoschana! Zik fweedru naw jaislej, zik puhlinu naw jausupure, bes ka-faut ko panahktu. —

Ari par miruschà nahwi un muhfu behdigo stahwołli darba finā mehs paśinojam Fenikfa fabrikas direktoram, us ko tas mums tublin fuhtiija palihgus, lai mums buhtur dauds mas weeglaki darbā. Zik preezigi un libgfmi mehs-bijam, eeraugot fawas tauteeschus un libdsdalibneekus no-firmas Nigas; jo fweſchumā eeraugot fawas dsimtenes zilweku, ir tikpat, ka is tumſcheem leetus mahkonem at-

ſpihdetu ſpoſdhs faules stars. Tà ari bija ar mums, kād muhſu beedri no mihlas dſimtenes paradijās muhſu azim un atnefa mums daudſ labdeenu un fweizinajeenu no peederigeem, draugeem un radeem. Azumirkli peemir-fām pahrzeestās behdas un ſkumjas. Wihna glahſes pil-dijās uſ draugu fatikſchanos tahtajā Asijā. Ari aifgahjeju peeminedami, nodſehram kātſ pa malkai. —

Tà pagahja daschi mehnefchi bes kaut kahdeem ahr-fahrtigeem atgadijeeneem. Strahdneeki bija jau kreetni eewinrinajuschees fawā darbā un tadehł tas gahja ari ahtrak no rokas. Omuligi mums strahdajot, deena pehz deenas pagahja, tamehr beidsot kahdā deenā pret wakaru peepeschī faflima muhſu jaunpeenahkufchais beedris ar tahdu paſchu flimibū, kā mirufchais galdukees. No jauna muhſ pahrnehma leelas bailes un ruhpes, kā warbuht ari fchis muhſu jaunais draugs beigs fawu dſihwibu un kritis nahwei par upuri. Tadehł tuhlin aifſteidſamees pehz ahrſta, uſ kura pauehli flimneeks tapa aifneets uſ kronta-flimnizu un tur pehz eefpehjas apkopts. Baldees Deewam — fchoreiſ nahwes engeſam bija ja=atkahpjās. Pamasitinan flimneeks atſpirga, tà kā pehz kahdām deenam tas wareja atſtaht fawu gultu un eefahkt atkal parasto darbu, mums ziteem beedreem par jo leelu preeku.

Tà bes apſtahfchanas turpinajām fawu darbu deenu no deenas, kās mums ari labi ſekmejās. Tikai leelas naftſwehtras muhſ pa laikam aifkaweja un fabojaſa wairak reiſu muhſu darbu, tà kā tas bija otreiſ jaſahrstrahdā; bet tomehr azim redjot tas jau gahja uſ beigam. Tà tad ar Deewa palihgu domajām darbu pabeigt uſ ſeemas-fwehtkeem, jo fchee ſpoſchee fwehtki ſtahweja ihſi preefk durwim, atlifas tikai wehl kahdas trihs nedelas.

Zeribas pilni raudſijamees nahkamibai preti, kā ar Deewa palihgu pabeigſim fawu gruhto darbu un drihs wareſim fchuhpotees uſ Raſpijas-juhras ſilajeem wiſneem, dodamees atpafat uſ mihiſ dſimteni. Preeku juhtas muhſ

pahrnehma katru deenu jo wairak, redsedami, ka darbs gahja us beigam un ka drihs warešem atstaht karsto Krafnowodsku un tuwotees dsestrakeem semes strehkeem. —

Tureeneescheem, ka to eewehroju, ir gadā tilai weeni leelaki svehtki, kurus wini leeliski nofwin, sawām meefām peefchirkdamī wairak wahrigu bruhtfchu, domadami zaur to peefchirk leelu godu, flawu un patifchanu sawām deewam — Allah'am. Tad wini eewaino feri afeem eerotscheem un dedsinajas karstajōs faules starōs, ta ka wini, newaredami iszeest leelās fahpes, loti eefahk waimanat. Chfchana un dserfchana tad spehlē leelako lomu un wifu gadu teek strahdats un puhlets, lai godam nofwinetu fchos augstos Muhamedanu svehtkus. —

Ta peenahza mums gaiditee seemas-svehtki. Trihs no muhs beedreem dewās zelā atpakał us tehwiju, jo darbs jau gahja us beigam. Bet mums trihfeem wehl bija japaleek Asija un japabeids atlukufchais darbs. Gan fehri bija nofkatitees, kad muhs beedri no mums fchikhrās, braukdami atpakał us miħlo džimteni, un daschas schehlabas aħaras noriteja par muhsu, atpakałpalikufcho waigeem. Meħs stahwejam us Kaspijas-juhras krafta un nofkatijamees ilgi pakal ajsbraukufcham fugam — Tropikam, tai paċċai brauktawai, kas muhs pahrweda par minetās juhras uhdeneem. Ari tagad ta, peelahdeta ar bagatu wates lahdinu, peldeja lepni pa wilneem us preekfchu un ajsweda muhs draugus us Ġiropas Kreewiju, no kureenes tee ar futas kumelu wareja nobraukt liħbi paċċai Rigai un tur nodotees miħlu peederigu un draugu apkampeeneem, kuri ilgodamees winus fagaidija pahrnahkam no taħla svefchuma.

Ilgi es wehl nofkatijos plafchajā juhrā, kamehr beidsot fugis ar maneem draugeem paċċuda ka kahds melns punkts ajs taħla apwahrċħna. Tad it druhmi es foloju atpakał us buħdu, kur beedri us manis jau gaidija. Pahrrunajam fho to par nahkamām leetam, jo mums peetruhka

wehl wajadsiga materiala preefsch kahdeem tschetrdesmit wagoneem, un tadehl mums trim beedreem bija wehl japaleek scheit Asijā ar fagraustām sārdim un janobeids galigi wiſi darbi. Katis mehs nogahjam uſ faru dſihwoſli. Mani diwi beedri peemita pee kahda namneeka, kamehr es weens pats dſihwoju netahlu no juhras kraſta.

Peenahza naſts, bet meegs wehl nebuht neflehdſa manas azis. Wehtrs fchahfſchana un wiſku frakſchana flaneja kā kahda fehru muſika manas aufis. Man ſchfita, it kā ſchāi azumirkli mani aifgahjeji beedri zihnaſ uſ juhras ar nahwes moſam un glahbfſchanu nekur neatrasdami, kriht traſojoſcheem wilneem par upuri. —

Tā pawadiju wiſu naſti bes meega. Aufa jauna deena, bet man bija weenmehr druhmi un behdigi ap ſārdi. Pagahja atkal daschas deenas, kamehr peenahza materials preefsch 40 nepabeigteem wagoneem. 23. dezembrī, agri no rihta, nogahjam uſ oſtu, fur tas tika iſlahdets. Pa-nemām kahdus trihs strahdneekus, kurus tureeneefchi fauz par „ambaleem,” un nonefām wajadsigo materialu uſ buhdu. Tad pelz kahdas ſtundas fehramees pee darba, kā lai rihtu waretu darbu nobeigt. Strahdneekus drihs ween ſadabujām, jo tagad wairs nebijs tildauds japhuſlās, kā toreis, kād atbrauzām Asijā. —

Otrā deenā pret wakaru darbs bija pabeigts. Iſ-malfajām strahdneekem algu, uſ kā wini pateikdamees mums fneedſa roku un teiza ardeewas, kād warbuht atkal kahdreis nahlfſhot wagonu fuhtijums uſ ſchejeenes apga-balū, tad wini ar preeku atkal uſnemſchotees ſcho darbu.

Tā peenahza preezigee ſeemas-ſwehtki. Bija ſwehtku ſestdeenas wakars, kād no fawem beedreem ſchihros. Wini nogahja uſ faru dſihwoſli, bet es wehl ilgi pastai-gajos pa pilſetas wahji apgaifmotām eelam; jo ſchejee-neefchi, deemſchehl, ſin wehl maſ ſcho augſto ſwehtku

nosihmi, kā wifas pāfaules kristīgēs nosīvin ar leelakōflihgfmibū.

Tā es nogahju us fawu dīshwołli un daschus papirus pahrluhkodamīs, nogrimu dīsilās domās. Nesiñ, zīk ilgi biju seħdejjs, kad kahds pee durwim peeklauweja, un us manu: eelfchā! durvis atwehrās un pušmuhscha wihrs nopeetneem flateeneem un tumfchu bahrdu eenahza, kuru es tuhlin pasinu kā muhfū wagonu waktneeku. Wīsfch man pafneedsa mašu falozitu papira gabalinu, us kura stahweja rakstīts: „Atnahz, draugs, pee mums fcho wakaru, jo gribam us egliti noeet pee A. Wintera.“ Scho islaſijis, es tuhlin pasinu fawa drauga parakstu, kas stahweja apakfchā — J. Brihwul.

Ahtri es isdseħfu fwezi un aiffleħdsu durvis. Tad dewamees abi ar waktneeku pee faweeem beedreem, kuri dīshwoja kahdu wersti no juhrmalas, kālnajōs. Kad nogahju tur, tad jau mani beedri us manis gaidija; preezigi, ka nu efot fawi tauteefchi un beedri wiċċi kopā. Tā nogahjam pee Wintera kunga us egliti, jo ari wīsfch bija no Baltijas gubernam, bet daschadu apstaklu deħl nometees us dīshwi taħlaġōsdeenwidōs.

Eglite bija jauki puščkota. Swezites mirdseja it koħchi salajōs jarōs, masee behrni leħkaja preezigi ap ar dahwanam puščkotu egliti. Wiss fħis flats pamodinajha eelfch mums Ġiropeescheem feħri-faldas juhtas. Kristus-behrnina pedsimfchanas fweħtki mums bij fħe janofwin taħlaġa Uſijā, starp nekristiteem laudim. Bet Deewihs muhs bija liħds fħim usturejjis spirgtus un wefalus un tadeħħi padewamees meerigi wina prah tam. Nokas falikuschi noturejäm ihfu aisluhgħanu par muhfū Kunga Jesuś Kristus pedsimfchanu Betlemē.

Wakaru pee Wintera familijas pawadijäm it omuligju, un pulkstens rahdija jau trefħo riħta stundu, kad atwadidamees dewamees us faweeem dīshwołleem. Maħjā pahrnahkus ham meegs weħl nebuh tnenahza, domajot par

dsimteni un mihleem peederigeem, kas man ſirdi loti ſtum-dinaja. Ta pagahja druhtigā nafts un aufa jauna ſeemas-fwehtku deena. Laiks bija loti jauks; tadehļ nogahju uj juhrmalu un tur pawadiju daschas ſtundas, noſkati-damees juhras wilnōs, ta tee iſweda fawu weenfahrſcho, dabas nolemti lomu. Ta pagahja pirmā, otrā un treſchā ſeemas-fwehtku deena, lai gan garlaizigi, tomehr paldees Deewam, meerigi. Pa laikam mans nama fainmeeks eenahza pee manis un par ſcho to farunajamees. Darbs bija pabeigts un tagad bija jau jadoma greestees atpakal uj mihlo dſimtene. Wezgada pehdeja deena bija jauka. No-ſtaigaju lihds augſtajeem falnajeem un apbrihnoju dſilas aifas, kur zilweks azumirkli war nogahstees muhſchigā beſ-dibena un ta paſuſt wiſas paſaules azim. Teefcham no ſchejeenes bija jauks ſkats uj wiſam puſem. Juhra bija gluda kā ſpoguls, tik ſchur tur paſehlās duhmu mahkonī no brauzoſcheem twaitoneem gaifā. Schur tur wareja ari eeraudſit daschas ſwejneeku laiwinas, kuras fawām ſehgelem kā balti taurini aiſlidoja pee taħla apwahrſchna projam.

Ta daschas ſtundas aiftezeja man ſche fehdot un garā preezajotees par jaukajām dabas ainam. Tik tad peezehlōs no flinfchu bluka, kad ſposhee faules ſtari noejoſt wehl apſpihdeja augſtas falnu galotnes un ſchuhpoojofchos juhras lihmeni. Pamasitinam wakars tuwojās. Lehni ſoloju uj mahjas puſi. Wakarinas paturejis, paſihſtamo aitas gaļu un maiſi, dewos pee meera un apgulos jo drihj. Nahkamā rihtā pamodos tifai tad, kad faulite jau augsti ſpihdeja pee debeſim, mani apfweizinadama faweem laipnajeem ſtareem. — Ta nodiſhwoju deenu pehz deenas. —

Peenahza 3. janwars, ta deena, kur mums bija ja-atſtahj Turkestanas prōwinze un pehz ſeptiu mehneſchu darba laika jagreeshas atpakal uj dſimteni — Rigaſ pilſetu. No rihta agri nogahjām pee fawa miruſcha drauga kapa kopinas un nowehlejam winam faldu duſu garajai muh-

schibai preti. Winam bija japaleek sche, winsch wairs ne-
wareja zelot mums lihds us mahjam pee mihtas feewas,
mihleem behrneem; winsch bija aiszelojis labaka pafaulē,
pee labaka Tehwa. Winsch palika sche gutot us muhschi-
geem laifeem — leelas domas schais ihfajōs wahrdōs. —

Tà tad ap pulstens weenpadfmiteem no rihta mums
wajadseja dotees us kugi. Laiks bija loti jaufs. Sawas
leetas sakrahmeju tschumedanōs un liku nonest us kugi,
surfsch jau fagaidija pafascheerus falafamees. Bija deen-
widus fabeedribas fugis — Kornilow.

Pafascheeru bija loti dauds, us kuga deka bija ween
kahdu 400 brauzeju. Mehs nopirkamees biletas un feh-
damees kugi, jo preefsch pusstundas tas nogahja no krasta.
Tà tad mehs diwi beedri dewamees zelā, famehr muhsu
trefchajam wehl bija japaleek Asijā, tadehk fa atlikufchais
materials bija janokahrto un japahrdod. Atskaneja pirmais
swilpeens no kuga, tad otrs un trefchais. Kugis eefahka
pamasam kustetees. Muhsu beedris, kas us krasta stahweja,
fuhti ja ar mutesautinu mums pehdejas ardeewas pakal un
ar afaram azis nofkatijas us mums ajsbrauzofcheem beedreem

Ilgi wehl bija redsami kuga personu pawaditaju ar-
deewas sveizinajeeni, famehr beidsot it kā leela migla ap-
kalahja juhrmalu lihds ar winas eedsihwotajeem. Mehs
wehl ilgi stahwejam us kuga deka un nofkatijamees aug-
stajās kalmu rindās, kuras pamasam, kā kahds melns plan-
kums, pasuda skatitaju azim pee tahla apwahrfschna.

Laiks bija loti jaufs un juhra meeriga kā spoguls.
Tik weenigi klufo meeru trauzeja kuga maschinu darbo-
fchanās. Tà pagahja trihs stundas, jo pehz triju stundu
laika seme preefsch muhsu azim nosuda. Es ar faru beedri
wehl ilgi nostahweju us kuga wirfas, famehr faulite kā
kahda uguniga bumba nolaids ajs salganajeem juhras
wiłneem. Tad ari mehs nogahjam kajite un atfehdamees

pee galda walarinas eebaudit. Panehmām kahdas pudeles alus slahpju dsefeschana un tā pawadijam fawu laiku. Bet ap pulksten defmiteem dabuja muhsu fugis zitu wirseenu un wehjisch puhta fügam fahnōs, tā ka tas eefahka stipri schuhpotees.

Es ar fawu beedri isgahju us fuga deki, bet ilgi tur newarejam palikt, jo wilni pret fuga fahneem fisdamees apflazija muhs pafascheeris un fuga wirfu ar uhdeni. Nakts bija loti tumfha. Wehtra katru minuti peenehmās. Kuga pafascheeri usmekleja katis fawu kajiti. Tikai fuga wakts un kapteins föloja mehreneem föleem pa fuga wirfu, matroscheem pauehles isdalidams. Ari es ar fawu beedri nogahjam kajite, bet meegs mums nenaħza. Schnahkdami wilni gahsas par fuga deki. — Kas gan ir zilweks pret dabas spehkeem! Ap pulkstens 12 naakti wehtra breefmigi plosijas un swaidija muhsu fugi ka kahdu reefsta tschamalu, draudedama to fadragat.

Daschi pafascheeri jau zihnjās ar juhras flimibu, jo gandrihs katram juhras brauzejam ta pirmreis peemetas. Tā ari mehs europeeschi nepalikam fweiki: pret rihtu fahka man galwa nejauki fahpet.

Ari mans beedris bija loti klufs un druhmi raudsijas pa logu bangojochā juhrā. Tā pagahja breefmiga naakts un aufa jauna deena. Lai gan wehtra wairs neplosijas tik stipri, tomehr juhra wehl arween augsti schuhpojas un wilni pa reisam pahrklahja wifū fuga wirfu. Utnahza fuga ahrsts un apfkatija pafascheeris, us mums teikdams, gan tas drihs pahreeschot, ta efot tikai weegla juhras flimiba. —

Deena bija loti jauka. Saulite ar faweem selta stareem krahfoja it laistofchi juhras wilnus, kuri faili at-tehlojas fflatitaju azim. Tā pagahja wifas deenas loti meerigi. Trefchā deenā ap wakaru bija pee apwahrschna nomanama melna strihpā, kura leezinaja, ka jeme tuwumā. Wifī pafascheeri bijām loti preezigi, kad atkal tikkim us

semi, kur warešim ee-elpot ſwaigo Raukaſijas gaifu. Pehz tſchetro ſtundu braukſchanas mehs laimigi faſneedsām Raſpijas juhras kraſtu un muhſu kugis eebrauza Petrowſkas oſtā. Bija naſts, tadehſ ſaiwas mantas noivedām uſ dſelſſ-zeļa ſtanziu un paſchi nogahjām uſ tuwejo weefnizu. Tur wakarinas eeturejuſchi, dewamees pee meera. Uſ juhras iſwahrgufſcheem ſalds meegs muhs tuhlin pahrnehma un neatmodamees pirms, kamehr ſpoſchā faulite ar ſaiweem ſelta ſtareem apſpihdeja ledus apklahṭas Raukaſijas kalfnaju wirſotnes. Tad uſzehlamees un nogahjām uſ tirgus lau-kuſmu, kur eepirkamees zela wajadſibas. Ap puſdeenu gree-ſamees aſpakal uſ weefnizu, jo mums pirms faules noee-ſchanas bija jadodās zelā. Dauds laika mums nebija; tadehſ apſiellejām puſdeenu un paehduſchi, dewamees uſ woſalu, kur uſ Raukaſiju ejofchais wilzeens jau ſtahweja ſakahrtots.

Tagad noſirkamees biletē ſihds paſchāi Rigai un nolikufchi mantas bagaſchā, fehdamees wagonā, kād atſla-neja pirmais, otrs un treſchais ſwans. Wagoni eefahṭa kustetees un futas kumelſch elſdams un puhsdams ſkrehja pa Raukaſijas augſtajām kalfnu rindam, kamehr apſtahjās pee Beſlanas ſtanzijs. Ari tur mehs iſkahpām un eenehmām tehjas uhdeni; jo pehz maſa brihſcha brauzām taħlak pa Raukaſiju un faſneedsām beidsot laimigi Dorias lepnos kraſtus. Tur nodomajām paſlift par nafti. Naſts bija tumſcha, leetus gahſa kā ar ſpaineem, kād wilzeens ap-ſtahjās Roſtowas ſtanzijs preeſchā. Mehs iſkahpām no wagonā un dewamees uſ pilſetu, kura atradās zeturtdaļ werſtes no ſtanzijs. Pa eelam pluhda uhdens ſtraumen, taħds leetus tur toreiſ bija, kahdu Aſīja pa wiſu darba laiku nemaj nebija redſejufchi, pat ne lahſites.

Drihs ween atradām weefnizu ar diwām gultam, kur tuhlin dewamees pee meera; jo pehz wairak deenū brauk-ſchanas atdufa bij loti deriga. Nahkamā rihtā eegahdajām ehdamo un dewamees uſ ſtanziju, kur pehz puſſtundas

bija jaſeħħas wagonā. Tà bes kaut kahdeem kawekleem brauzām weenmehr tuwał d̄simtenei. Zeļojām gar Asowas juhrmalu lihds Taganrogai. Tur mums nebija jaſahrfeħħas, bet ar to paſchu wilzeenu dewamees uſ Harkowu. Laiks pagahja mums omuligi un drihs, jo nu wairš nebija tik druhmi ap ūrdi, kā toreiſ, tad atstahjām ūrmo Rigu.

Harkowu faſneegufchi, mums nebija ilgi jaſaida, jo drihs warejam dotees zaur Kurſku uſ Orelī. Tagad muuš jau bija paſihstamais Rigas-Orlas dſelſszelfch apakſch kahjam. Tuħlinx pahrfehdamees zitā wilzeenā un brauzām taħlač. Arweenu wairak d̄simtenes falni un lejas muhs apfweizi-naja un pehz pahra deenam jau pamanijam Daugawas-mahmułas noſlehpumainos kraſtus, kuri, lai gan fneega un ledus apklahli, tomehr eepreezinaja muhsu ūrdis.

Bija fwehtdeenas rihts 11. janwarī, tad leetus drufku lidinaja un tad muhsu wilzeens dobji fwilpdams eebrauza ūrmajā Rigā. Pehz maſ minutem wagoni apstahjās lepnas woħsles preekſchā. Tagad nu bijam atkal fawā d̄simtenē. Žik preeku tagad ūrds fajuta, naw wahrdeem aprakſtams! Iskahpām no wagonā, tad fneedsu beedram roku uſ atkal-redsefchanos un pañehmis ormani, brauzu uſ fawu wezo Rigas dſiħwoqli.

Draugi, kuri man ajsbrauzot fneedsa preti fawas rokas, tagad mani apfweiza no jauna un mani ūpirgtu un weſalu eeraugot, newareja beigt mani apbalwot laimes wehlejumeem. Tagad atkaneja no draugu mutem: „Sweks, draugs, ūrmajā Rigā!“ Un wairak urah fauzeenu bes miteſchanas pluhda iſ ūpulzejufchos jauneeſchu fruhtim. Ihypafchi fawu laudawinu apfweizinajot, man par no wehtram un zeļa gruhtibam pahrzeesteem waigeem noriteja dasħa preeku aſara. Tà pagahja pirmà deena loti lihgħmi un omuligi. Otrā deenā dewamees uſ fabrikas kantori direktoram paſinot muhsu atbraukſchanu. Gegahjām fabrikas kantori, newis wairš ar tahdu ūrds, kā toreiſ, tad

ſchlihramees no ſchàm telpam. Direktors, buhdams loti laipnis, mums eenahkot uſmeta uſ mums pahrbaudofchus ſkateenus un iſtauſaja wiſu, fa mehs pabeigufchi ſawu darbu. Pehz kahda brihscha wiſch muhs atlaida, teifdams, lai rihtu atnahkot pehz ſawas deesgan gruhti pelnitas algas. —

Otrâ deenâ ap pulftens 11 atkal nogahjam uſ fabriku un farehnam tur ſawu naudu. Omuligi patehrſejam ar ſaweem amata beedreem, kureem, newarejam heigt noſtahtit pur ſawu dſihwi Riht-Aſijâ. Ta pagahja daschas deenas, kamehr ſatikos ar ſaweem draugeem un paſinam. Tad fehdos atkal futa kumeli un brauzu uſ W. pilſetu pee ſaweem wezakeem.

Rahds preeks un lihgfmiba bija ſirmajam tehwam un mahtei, ſawu dehlu atkal eeraugot ſpirgtu un weſalu!

Preeka afaras noriteja par weza wihra ifdehdejuſcheem waigeem. Nokas faliziſ, wiſch pateizas wiſwarenam pafaules Waldneekam, fa tas bija uſturejis wiſa dehlu ſpirgtu un weſalu.

Tagad nodomaju kahdu laiku palikt ſawâ dſimtenes pilſetâ, eekam liktens buhs nowehlejis man uſfahkt jaunu dſihwi. — Ari jums, Fenilſa fabrikas darboneem, nowehlu daudiſ laimes, ja jums liktens buhs kahdreis lehmis dotees taħla Aſijâ, ihpafchi jums, amata beedreem.

Buhtu gan wairak jums attehlojis ſawus peedſihwojumus, bet deemschehl ſposchà gudribas-faulite naw eefpih-dejuſi wiſai dſili manâ dwehſelé; jo eſmu tikai weenkahrfch krahſotajs. — — —

Est.

A-12954

22182

43
1.

Drukats Skraſtina grahmatu drukatawā, Valkā.